

sagt, at den Tankegang, som vi have søgt at hævede og drage frem, var uberettiget, fordi den ikke havde Sandhed i sig. Det er den haardeste Dom, der derom er fældet, og jeg fristes til at spørge: Hvad er Sandhed for et Folk? Er det Sandhed, som kommer til det udefra, det, der er tillært som en Kunst, eller er Sandheden for Folket det, som virkelig tilhører dets egen Livserfaring? Og naar Valget bliver her, tror jeg vist, at, hvad der paa denne Maade knyttes til Folket som dets egen Livserfaring, dets oplevede Historie, Modersmaalet, at det, der kommer i denne Form, vil være Sandhed.

Bregendahl: Det er nærmest det Foredrag, vi igaar hørte af det ærede Medlem for Bornholm Amts 1ste Valgkreds (Kofod), som har foranlediget mig til at begjære Ordet. Der var i dette Foredrag endel Ensidigt og Skjævt, hvorpaa jeg dog ikke særlig skal indlade mig; thi jeg finder desuagtet, at der i hans Foredrag var en hel Del tiltalende og Bindende, navnlig ved den umiskjendelig indre Overbevisningens Styrke, hvormed han talte, og dette gjælder ogsaa om det Foredrag, vi iaften hørte af det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Termanfen). Men det forekommer mig, at man ved saadanne Foredrag som disse bliver rykket bort fra det Standpunkt, hvorpaa Sagen egentlig for Diebliftet staar; man bliver rykket bort fra at se roligt og jævnt paa, hvad der ligger for, og hvad det er, der skal stemmes om. De Herrer's Foredrag maa man nærmest opfatte som gaaende ud paa at bekæmpe en Modstand mod, at Oldnordiff optages i de lærde Skoler, og som en Kamp for at drive Latinen og den klassiske Undervisning aldeles bort fra de lærde Skoler, men dette er jo ingenlunde de Herrer's Mening, og dette er ingenlunde det, hvorom der her i Sagen nu handles. Det er saa langtfra, at der er nogen Modstand mod at optage det Oldnordiff som et væsentligt Led i de høiere Skoler's Undervisning, at saavel Regjeringens som Mindretallet's Forslag og i det Hele taget alle de Forslag, der ligge for, gaa ud paa at optage det. Der er i saa Henseende ikke Andet

end en Gradsforskjel. Og naar man ser den Maade, hvorpaa saa Flertallet har søgt at udtrykke det Standpunkt, det har søgt at vinde for den oldnordiske Undervisning, maa man virkelig forbauses over, at det kunde tro, at der hører et saadant Forsvar til som det, Flertallet fører derfor. Naar man saa ved Siden deraf ser, at selve Flertallet indrømmer endog der, hvor det Oldnordiff-Historiske skal være Hovedretningen i Undervisningen, Latinen en meget betydelig Plads, maa man ogsaa forbauses over at høre saadanne Foredrag og Udtalelser over Betydningen af den klassiske Undervisning og dens skadelige Indflydelse. Der er jo ikke fra nogen Side paastaet, at den klassiske Undervisning skal hævedes den eneste og udelukkende Plads i den lærde Undervisning. Det indrømmes nu fra alle Sider, at man vil gaa til at optage det Oldnordiff som et væsentligt Led i Undervisningen, og derfor synes det mig, at disse veltalende og smukke Foredrag, som vi have hørt fra disse 2 ærede Medlemmer, egentlig slet ikke høre til for at begrunde det Forslag, der ligger for fra Flertallet's Side. Men lad os se paa, hvad nu Flertallet's Forslag, hvorom vi skulle stemme, egentlig betyder, og hvad det egentlig fører til. Flertallet's Hovedforslag er jo det, at der skal indføres en tredje Retning i de høiere Skoler's Undervisning, og at den skal finde sin Fyldestgjørelse i een Skole paa Derne og een i Sjælland. Men medens dette jo visseelig for en Del kunde indrømmes og ikke vilde finde nogen væsentlig Modstand, saa begaar Flertallet den efter min Mening store Feil, at det lægger til hver Skole Undervisning kun i een Retning. Den klassiske Undervisning i de lærde Skoler har allerede for en lang Række Aar tilbage maa'et opgivet sit Eneherredømme og Eneføde i disse Skoler, og efterhaanden er nu den mathematisk-naturvidenskabelige, eller som den tillige er bleven benævnt den realitistiske Undervisning i høiere Grad bleven indført ved Siden af den klassiske i alle vore lærde Skoler. Der er derved i de 11 lærde Skoler, vi have her i Landet, fordelt paa forskjellige Steder — jeg regner ikke den Kjøbenhavnske Skole med i den Henseende; thi ved den ere jo Forholdene ganske